

1. KEUZE, PROCES EN ROLVERDELING

Essentie: er is iets te kiezen en de patiënt heeft daar een rol in.

- Leg uit waarom samen beslissen belangrijk is.
- Benadruk dat het een gezamenlijk proces is en dat je de patiënt hierbij zal helpen (alleen beslissen kan angst oproepen).
- Veel patiënten willen snel behandelen. Leg uit dat er medisch gezien tijd is om een goede afwegingen te maken.
- Schets het besluitvormingsproces (zorgverlener bewaakt proces)

3. VOORKEUREN

Essentie: kwaliteit van leven (leefsituatie, wat vindt de patiënt belangrijk) verkennen en verbinden aan de medische mogelijkheden.

- Wat nu en in de toekomst van belang is in het leven van patiënten speelt een rol bij de keuze voor een behandeling. Veel patiënten realiseren zich dat niet. Stel daarom vragen over wat telt in iemands leven.
- Vat samen wat u begrepen heeft van hetgeen belangrijk is in het leven van patiënt.
- Wik en weeg samen over medische mogelijkheden in relatie tot bovenstaande.
- Vraag door op 'hints' (verwachtingen, zorgen, voorkeur) van patiënt.

2. MEDISCH TECHNISCHE MOGELIJKHEDEN

Essentie: de ziekte en de opties zijn goed uitgelegd

- Benoem opties, voor -en nadelen neutraal
- Benoem ook optie afwachten / niet behandelen
- Gebruik uitkomstgetallen (.. op 100 mensen)
- Vertaal bijwerkingen en late gevolgen naar effect op het dagelijks leven.
- Vraag terug wat iemand heeft gehoord (teach back) methode
- Ondersteun het gesprek met tekeningen, folders, keuzehulpen
- Peil de eerste voorkeur en vraag naar de reden.

4. BESLISSING

Essentie: medische mogelijkheden en voorkeuren van patiënt m.b.t. kwaliteit van leven, leiden tot de beslissing (of uitstel).

- Stem af: wie neemt het besluit? Patiënt, samen of u?
- Verbind het besluit met de voorkeuren die de patiënt genoemd heeft en ga na of het klopt.
- Geef aan dat de patiënt altijd op besluit mag terugkomen.
- Steun de patiënt ook als deze medisch gezien niet voor de beste optie kiest.

VIER STAPPEN VAN GEDEELDE BESLUITVORMING Voorbeeldzinnen

1. KEUZE, PROCES EN ROLVERDELING

- Er zijn meer manieren om te behandelen, samen gaan we er één kiezen.
- Iedereen is anders. Samen kijken we welke behandeling het beste bij u past.
- Een behandeling kiezen is moeilijk, we werken in stapjes, ik help u daarbij.
- Ik geef u alle informatie over uw ziekte en de mogelijke behandelingen.
- U bent expert in uw eigen leven, ik wil graag weten wat u belangrijk vindt
- Het is goed om rustig na te denken. In een volgend gesprek kunnen we samen een keuze maken.

2. MEDISCH TECHNISCHE MOGELIJKHEDEN

- Ik vertel u over de ziekte, alle behandelingen en over niet behandelen.
- Bij elke behandeling vertel ik voor- en nadelen en hoe vaak deze voorkomen.
- Vermoeidheid die niet weggaat is een bijwerking die vaak voorkomt. Hierdoor kunt u minder doen op een dag.
- Ik wil graag weten of ik het goed heb uitgelegd. Wilt u vertellen wat u net heeft gehoord?
- We gaan nu (nog) geen behandeling kiezen. Ik wil wel graag weten hoe u er nu over denkt. Wat zegt uw verstand? En uw gevoel? Welke voordelen vindt u het belangrijkste? Waar ziet u tegen op? Waarom? Nu u deze informatie heeft, naar welke behandeling neigt u dan?

3. VOORKEUREN

- Elke behandeling heeft gevolgen voor uw leven, nu en in de toekomst. De beste keuze hangt af van wat voor u belangrijk is.
- Soms kunt u door een behandeling iets niet meer wat u graag doet. Hoe ziet een dag uit uw dagelijks leven eruit? Wat doet u graag? Wat vindt u belangrijk in uw leven? En wat is het allerbelangrijkst?
- Waar geniet u van? Wat maakt u blij?
- Welke wensen heeft u voor de toekomst? Waar hoopt u op?
- Waar maakt u zich zorgen over? Waar ziet u tegenop? Wat wilt u niet meer?
- We gaan nu samen hardop denken welke behandeling voor u de beste keuze kan zijn.

4. BESLISSING

- Wat de keuze ook wordt, ik zal u steunen.
- Heeft u nog iets nodig om een keuze te kunnen maken?
- Voelt het goed voor u om nu een keuze te maken? Of liever volgende keer?
- Heeft u zelf al een keuze gemaakt? Of wilt u liever dat ik een behandeling voorstel?
- Welke behandeling past het beste bij u? Waarom?
- Ik denk dat u behandeling x wilt, omdat ... Heb ik dat goed begrepen? U kunt altijd op deze beslissing terugkomen.